

Bruxelles, 30 ianuarie 2023
(OR. en)

5422/23

COSCE 2
COPS 31
CFSP/PESC 91

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	5262/23
Subiect:	Concluzii ale Consiliului privind prioritățile UE pentru cooperarea cu Consiliul Europei în perioada 2023-2024

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind prioritățile UE pentru cooperarea cu Consiliul Europei în perioada 2023-2024, astfel cum au fost aprobate de Consiliu în cadrul celei de a 3929-a reuniuni a sale din 30 ianuarie 2023.

Prioritățile UE pentru cooperarea cu Consiliul Europei în perioada 2023-2024

1. Războiul de agresiune neprovocat, nejustificat și ilegal al Rusiei împotriva Ucrainei și încercările Rusiei de a schimba prin forță arhitectura de securitate europeană contravin ordinii internaționale bazate pe norme și fundamentelor democratice ale ordinii politice, sociale și economice europene. În acest context, UE și Consiliul Europei ar trebui să își intensifice relațiile din punct de vedere atât calitativ, cât și cantitativ.
2. Într-o lume în care abordările unilateraliste, în combinație cu mutațiile din sfera puterii geopolitice, pun multilateralismul sub semnul întrebării, Uniunea Europeană și Consiliul Europei au beneficiat, fiecare, de punctele forte, de cunoștințele de specialitate și de competențele deținute de cealaltă parte, pe o bază reciprocă. Susținerea multilateralismului este mai importantă ca niciodată. Uniunea Europeană este convinsă că multilateralismul eficient, bazat pe norme comune rămâne cea mai bună modalitate de a menține pacea și securitatea la nivel mondial și de a consolida drepturile omului, democrația și statul de drept în Europa. În acest context, punerea în aplicare a Comunicării comune din 2021 privind consolidarea contribuției UE la multilateralismul bazat pe norme va continua să furnizeze orientări pentru cooperarea UE cu Consiliul Europei, contribuind în paralel la realizarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite și a obiectivelor de dezvoltare durabilă din cadrul acesteia.
3. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, care reprezintă o încălcare gravă a dreptului internațional și o amenințare majoră la adresa păcii și a securității mondiale, are consecințe grave asupra arhitecturii multilaterale a Europei, inclusiv asupra relațiilor dintre UE și Consiliul Europei. În acest moment, este extrem de important să se mențină unitatea, să se reafirme importanța valorilor și principiilor noastre comune și să se consolideze rolul Consiliului Europei ca actorul de referință în promovarea și susținerea drepturilor omului, a democrației și a statului de drept în Europa.

4. UE sprijină organizarea unui al patrulea summit al șefilor de stat și de guvern în cadrul Consiliului Europei, care va constitui un demers esențial în acest sens. După cum a sugerat Grupul de reflecție la nivel înalt al Consiliului Europei, summitul va reprezenta o ocazie de a reafirma, la cel mai înalt nivel politic, adeziunea la valorile fundamentale ale Consiliului Europei și de a defini rolul acestuia în noua situație geopolitică. Uniunea salută raportul Grupului de reflecție la nivel înalt ca o contribuție importantă, inclusiv cu privire la pregătirile pentru summit.
5. În 2009, o dată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, drepturile omului, democrația și statul de drept au fost plasate în centrul politicilor Uniunii Europene și au fost create oportunități mai mari de cooperare cu Consiliul Europei. În ultimii ani, cele două organizații au dezvoltat un parteneriat strategic bazat pe valori comune și priorități partajate. Uniunea Europeană a devenit principalul partener instituțional al Consiliului Europei în plan politic, financiar și juridic, după cum s-a reafirmat în cadrul sesiunii ministeriale a Comitetului de Miniștri desfășurate la Hamburg în mai 2021.
6. Pentru a consolida democrația în statele europene, a devenit extrem de important să ne unim forțele pentru a inversa regresele democratice, a promova statul de drept și a susține drepturile omului, a proteja integritatea proceselor democratice împotriva ingerințelor externe și a dezinformării, a proteja independența sistemului judiciar, a asigura libertatea mass-mediei și siguranța jurnaliștilor și a îmbunătăți eficacitatea instituțiilor democratice și a procesului decizional, inclusiv printr-o implicare semnificativă din partea actorilor societății civile și printr-o implicare sporită din partea cetățenilor. Conferința privind viitorul Europei, un exercițiu fără precedent de democrație participativă la nivelul Uniunii Europene, a explorat noi modalități de implicare a cetățenilor în deliberările privind modalitățile de dezvoltare în continuare a UE, având în vedere principalele provocări, și a creat oportunități pentru cooperarea pe viitor cu Consiliul Europei – și anume în contextul Forumului mondial pentru democrație și al Conferinței ONG-urilor internaționale din cadrul Consiliului Europei – în punerea în aplicare a propunerilor sale. UE și Consiliul Europei urmăresc să extindă în continuare implicarea cetățenilor în afacerile europene și să creeze noi spații pentru dezbateri între europeni.

7. În urma adoptării deciziei Comitetului de Miniștri din 16 martie 2022, Federația Rusă a încetat să mai fie membră a Consiliului Europei și nu mai este o înaltă parte contractantă la Convenția europeană a drepturilor omului (CEDO), privând peste 140 de milioane de persoane din Rusia de protecția oferită de convenție în ceea ce privește drepturile omului. Uniunea Europeană își menține angajamentul deplin față de funcționarea eficace a sistemului Convenției Consiliului Europei și va continua să sprijine inițiativele Consiliului Europei care vizează să consolideze dezvoltarea valorilor organizației și, nu în ultimul rând, activitățile sale de sprijinire a Ucrainei. Consiliul Europei ar trebui, de asemenea, să intensifice cooperarea cu actorii societății civile și ai opoziției democratice belaruse (inclusiv cu grupul de contact recent înființat) și ruse, cu reprezentanții mass-mediei independente și cu apărătorii drepturilor omului, activi atât în interiorul, cât și în afara țării lor de origine, plasând, de asemenea, un accent specific asupra angajamentelor în materie de drepturi ale omului și democrație asumate în cadrul altor platforme multilaterale, cum ar fi Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa.
8. UE subliniază rolul central, în cadrul dreptului UE, al drepturilor omului, astfel cum sunt garantate de Convenția europeană a drepturilor omului (CEDO) și astfel cum au fost interpretate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, și scoate în evidență importanța aderării UE la CEDO, care va permite UE să fie implicată în mod formal, în calitate de parte contractantă, în procedurile înaintate Curții Europene a Drepturilor Omului. În acest context, UE va acorda o atenție sporită lucrărilor desfășurate de Comitetul de Miniștri în ceea ce privește supravegherea executării hotărârilor Curții.

9. În plus, UE va continua să sprijine activitățile desfășurate în temeiul acordurilor parțiale, precum și activitățile organismelor specializate din cadrul Consiliului Europei, în special Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), Grupul de state împotriva corupției (GRECO), Comitetul de Experți pentru Evaluarea Măsurilor de Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului (MONEYVAL), Grupul de experți în intervenția contra violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (GREVIO), Grupul de experți pentru lupta împotriva traficului de ființe umane (GRETA), Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ), Grupul de cooperare internațională al Consiliului Europei în domeniul drogurilor și al adicțiilor (Grupul Pompidou), Comitetul pentru prevenirea torturii (CPT), Comitetul pentru inteligența artificială (CAI), Comitetul de la Lanzarote, Comitetul european pentru drepturile sociale și alte mecanisme de standardizare și monitorizare a drepturilor omului, a democrației și a statului de drept.
10. Perspectiva aderării la UE reprezintă un factor important de stabilitate în Europa, pe care Consiliul Europei continuă să o consolideze. La 23 iunie 2022, Consiliul European a recunoscut perspectiva europeană a Ucrainei, a Republicii Moldova și a Georgiei. Viitorul acestor țări și al cetățenilor lor este în Uniunea Europeană. Acest lucru dă un nou impuls realizării de noi progrese în ceea ce privește drepturile omului, democrația și statul de drept în aceste țări și în întreaga regiune.
11. UE recunoaște rolul important al Consiliului Europei în sprijinirea alinierii la standardele europene și în intensificarea consolidării capacităților instituțiilor importante în timpul proceselor de reformă din Balcanii de Vest și din țările Parteneriatului estic. UE și Consiliul Europei vor continua să colaboreze pentru a ajuta țările candidate sau potențial candidate la aderarea la UE să înregistreze progrese concrete în procesul lor general de reformă în vederea îndeplinirii criteriilor de aderare la UE. Programele noastre comune în regiunile vizate de extindere și de politica de vecinătate vor continua să sprijine eforturile de reformă în domeniul drepturilor omului, al democrației și al statului de drept.

12. Politica de vecinătate sudică a Consiliului Europei și Centrul european pentru interdependență și solidaritate mondială au avut un rol esențial în îmbunătățirea dialogului și a cooperării dintre nord și sud, încurajând solidaritatea și promovând stabilitatea și securitatea democratică atât în Europa, cât și în regiunile învecinate acesteia. În prezent, impactul Consiliului Europei depășește cu mult limitele continentului european, având în vedere numeroasele sale convenții care sunt deschise spre semnare la nivel mondial și o parte dintre mecanismele sale care acoperă întreaga lume. Uniunea Europeană va continua să promoveze aderarea statelor din afara Europei la cele mai relevante convenții ale Consiliului Europei, inclusiv în domeniul cooperării juridice internaționale.
13. În 2021, volumul la nivel mondial al programelor comune de cooperare UE-Consiliul Europei s-a ridicat la 207,4 milioane EUR, veniturile anuale aferente acestor programe reprezentând 57 % din totalul resurselor extrabugetare ale Consiliului Europei. O nouă cale de cooperare între UE și Consiliul Europei a fost inițiată în 2019 și dispune de un buget de peste 17 milioane EUR în cadrul instrumentului de sprijin tehnic (STI) al Comisiei Europene, prin care se oferă sprijin statelor membre ale UE pentru pregătirea și punerea în aplicare a unor reforme administrative și structurale de stimulare a creșterii în domenii precum drepturile omului, democrația și statul de drept. Această cooperare excelentă, care s-a intensificat în ultimii ani, va continua în contextul actualului cadru financiar multianual, care se desfășoară în perioada 2021-2027.
14. În perioada 2023-2024, UE va continua să joace un rol central în sprijinirea unui Consiliu al Europei reformat și redinamizat, cu scopul de a asigura sustenabilitatea financiară și un accent continuu pe eficacitate. Aceasta va depune eforturi pentru a îmbunătăți vizibilitatea și comunicarea în ceea ce privește obiectivele și activitățile Consiliului Europei, precum și rezultatele concrete obținute prin cooperarea UE-Consiliul Europei, inclusiv prin declarații comune și evenimente la nivel înalt mai frecvente pe teme de interes comun. O implicare mai puternică a societății civile poate contribui, de asemenea, la îmbunătățirea acestei vizibilități.

15. În următoarea perioadă bienală se va dezvolta în continuare cooperarea reciproc avantajoasă dintre UE și Consiliul Europei, prin intermediul celor trei piloni principali ai parteneriatului, și anume dialogul politic, cooperarea juridică și cooperarea programatică, punându-se accentul pe prioritățile interconectate și care se consolidează reciproc în domeniile drepturilor omului, democrației și statului de drept, redate în continuare. Cele două organizații se vor strădui să își intensifice dialogul politic, inclusiv prin contacte periodice la nivel politic înalt, și să aducă contribuții reciproce la evoluțiile normative și politice din aceste domenii:

DREPTURILE OMULUI

16. UE va sprijini Consiliul Europei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului și sistemul reprezentat de Convenția drepturilor omului, ca principale instrumente pentru apărarea drepturilor omului în Europa. În acest sens, UE își reafirmă angajamentul de a adera la Convenția europeană a drepturilor omului. Uniunea va continua să acționeze în parteneriat cu Consiliul Europei pentru a pune în aplicare prioritățile UE în materie de drepturi ale omului în cadrul relațiilor sale externe, conform orientărilor din Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația (2020-2024).
17. Abolirea pedepsei cu moartea și eradicarea torturii și a altor rele tratamente sunt esențiale pentru asigurarea demnității umane. UE și Consiliul Europei vor continua să sprijine, în cooperare cu societatea civilă și cu ONG-urile, intensificarea dezbaterilor publice și a activităților de sensibilizare și de pledoarie în ceea ce privește pedeapsa cu moartea și impactul îngrozitor al acesteia asupra persoanelor, familiilor și societăților, eradicarea torturii și căile de atac pentru victime. Publicarea unei declarații anuale comune de către UE și Consiliul Europei împotriva pedepsei cu moartea demonstrează angajamentul ferm față de eliminarea pedepsei cu moartea la nivel mondial.

18. În cooperare cu Consiliul Europei, UE își va continua activitatea de promovare a egalității de gen, inclusiv a exercitării depline și în condiții de egalitate a drepturilor omului de către femei, precum și a capacitării și participării acestora atât în statele sale membre, cât și în cadrul relațiilor sale externe. De asemenea, UE va coopera cu Consiliul Europei în ceea ce privește prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice. „Convenția de la Istanbul” a Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice a fost ratificată și este în prezent pusă în aplicare de 21 de state membre ale UE. UE și Consiliul Europei vor încerca să identifice sinergii între cadrele juridice privind drepturile femeilor și angajamentele politice, cum ar fi Agenda privind femeile, pacea și securitatea, și să exploreze activități și programe comune privind femeile, pacea și securitatea și egalitatea de gen, conform orientărilor de politică externă a UE.
19. UE va continua să depună eforturi în comun cu Consiliul Europei în sprijinul consolidării protecției și promovării drepturilor copilului, astfel cum se prevede în Strategia UE privind drepturile copilului, în Concluziile Consiliului referitoare la Strategia UE privind drepturile copilului și în noua Strategie a Consiliului Europei privind drepturile copilului (2022-2027): „Drepturile copiilor în acțiune: de la punerea în aplicare continuă la inovarea comună”. În acest sens ar trebui inclusă cooperarea în vederea consolidării participării copiilor la viața politică și democratică, a susținerii justiției în interesul copilului, a promovării unor sisteme integrate de protecție a copilului, a protejării copiilor împotriva expunerii la conținuturi online dăunătoare sau ilegale și a asigurării colaborării între toate autoritățile și serviciile relevante cu scopul protejării și sprijinirii copilului.

20. Consiliul Europei este un partener-cheie al Uniunii Europene în lupta împotriva abuzului sexual asupra copiilor, de exemplu prin marcarea datei de 18 noiembrie ca Ziua europeană a protecției copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale. Uniunea va continua să își consolideze cooperarea cu toate entitățile relevante din cadrul Consiliului Europei pe măsură ce avansează în ceea ce privește punerea în aplicare a Strategiei sale pentru combaterea mai eficace a abuzului sexual asupra copiilor și a exploatării sexuale a acestora, care acoperă trei aspecte esențiale, și anume prevenirea, sprijinirea investigațiilor și asistența acordată victimelor. Abuzul sexual asupra copiilor și exploatarea sexuală a acestora reprezintă o infracțiune care nu cunoaște frontiere. Pentru a asigura un răspuns cu o reală acoperire la nivel mondial și pentru a ridica standardele mondiale în materie de protecție a copiilor împotriva acestor infracțiuni, Uniunea va continua să promoveze și să vizeze aderarea la Convenția privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția de la Lanzarote) și ratificarea acesteia.
21. Uniunea Europeană va continua să colaboreze cu Consiliul Europei și cu Grupul de experți pentru lupta împotriva traficului de ființe umane (GRETA) din cadrul acestuia, în conformitate cu Strategia UE privind combaterea traficului de persoane 2021-2025 și cu Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, cu scopul de a intensifica prevenirea și răspunsul la traficul de ființe umane, de a îmbunătăți protecția, sprijinirea și capacitatea victimelor, în special a femeilor și a copiilor, și de a consolida cooperarea regională cu privire la dimensiunea internațională a acestei infracțiuni.
22. Uniunea Europeană va continua, de asemenea, să sprijine eforturile Consiliului Europei în ceea ce privește drepturile omului în cazul migranților și al refugiaților, acordând o atenție deosebită femeilor și persoanelor aflate în situații vulnerabile, cum ar fi copiii neînsoțiți, persoanele LGBTI, persoanele cu handicap sau cele care se confruntă cu situații de discriminare sau violență. Uniunea se angajează să respecte drepturile omului și garanțiile procedurale în ceea ce îi privește pe toți migranții și solicitanții de azil și nu în ultimul rând pe cei care fug din calea războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Dovada acestui fapt o reprezintă propunerile din cadrul noului pact privind migrația și azilul, împreună cu cele referitoare la cazurile de instrumentalizare a migranților și la activarea imediată a Directivei privind protecția temporară.

23. UE și Consiliul Europei vor consolida schimburile și comunicarea cu privire la politici și inițiative pentru combaterea rasismului și a antisemitismului. UE va coopera îndeaproape cu departamentele specializate și cu Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI) din cadrul Consiliului Europei în domeniul combaterii discriminării, inclusiv în ceea ce privește combaterea antisemitismului și susținerea vieții evreiești, în conformitate cu Strategia UE de combatere a antisemitismului și de susținere a vieții evreiești pentru perioada 2021-2030 și cu Concluziile Consiliului din 2022 privind combaterea rasismului și a antisemitismului.
24. Va continua colaborarea dintre UE și CoE în domeniul libertății de religie sau de convingere, inclusiv al drepturilor persoanelor care aparțin minorităților de a-și exprima religia prin practici culturale, tradiționale și religioase specifice sau al dreptului acestora de a nu avea convingeri religioase, în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale.
25. Persoanele care aparțin minorităților și grupurilor vulnerabile, inclusiv persoanele LGBTI, sunt adesea printre cele mai afectate în mod negativ în situații de conflict și de urgențe umanitare. Războiul de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei a demonstrat încă o dată că trebuie depuse mai multe eforturi pentru a oferi sprijin și protecție acestor categorii de persoane. UE va continua să coopereze cu Consiliul Europei în ceea ce privește combaterea discriminării împotriva persoanelor LGBTI, prin analizarea unor inițiative comune menite să sprijine drepturile omului în rândul acestora.
26. De asemenea, sunt avute în vedere activități comune pentru a consolida drepturile persoanelor care aparțin altor minorități, în special ale celor cu origine rasială sau etnică minoritară sau care aparțin comunităților rome sau nomade¹.
27. În conformitate cu articolele relevante privind nediscriminarea din Convenția europeană a drepturilor omului și din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, UE și Consiliul Europei vor colabora în vederea promovării respectului pentru diversitate prin protecția și promovarea drepturilor omului în cazul persoanelor care aparțin minorităților naționale, în conformitate cu normele și standardele aplicabile ale Consiliului Europei și cu recomandările Comisiei de la Veneția.

¹ A se vedea Strategia UE privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ 2020-2025 și Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului pentru perioada 2020-2025.

28. De asemenea, se va acorda o atenție deosebită activităților comune de combatere a răspândirii discursurilor de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură în Europa, atât în mediul online, cât și în cel offline, astfel cum figurează în Comunicarea Comisiei Europene intitulată „O Europă mai favorabilă incluziunii și mai protectoare: includerea discursului de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură în lista infracțiunilor incriminate de UE”, adoptată în decembrie 2021.
29. În contextul drepturilor economice și sociale, UE va colabora cu Consiliul Europei în ceea ce privește respectarea, protejarea și realizarea drepturilor omului, în concordanță cu Carta socială europeană și cu Carta socială europeană revizuită (CES), care pun accentul pe drepturile persoanelor în vârstă, ale femeilor, ale copiilor, ale persoanelor cu handicap și ale lucrătorilor migranți. Cooperarea în acest domeniu se va axa pe următoarele direcții principale: promovarea muncii decente pentru toți și, în special, punerea în aplicare a unei politici de toleranță zero față de munca copiilor și eradicarea muncii forțate; reducerea inegalităților prin combaterea sărăciei și a excluziunii sociale, promovarea accesului universal la protecție socială și accesul nediscriminatoriu la servicii sociale; dialogul social; dreptul la condiții de muncă sigure și sănătoase pentru toți, o lume a muncii fără violență și hărțuire, precum și o gestionare responsabilă în lanțurile de aprovizionare mondiale. Cooperarea cu Consiliul Europei în ceea ce privește promovarea drepturilor sociale se reflectă, de asemenea, în implicarea acestuia în forurile semestriale de monitorizare a punerii în aplicare a angajamentelor asumate în cadrul Summitului social al UE, care a avut loc la Porto în 2021. De asemenea, UE va promova punerea în aplicare efectivă a CES și a protocoalelor sale și va urmări cu interes procesul de reformă în curs care vizează îmbunătățirea sistemului CES.
30. Uniunea Europeană va consolida în continuare cooperarea de lungă durată cu grupurile de experți ale Consiliului Europei în domeniul de politici privind sângele, țesuturile și celulele, prin punerea în comun a resurselor și prin oferirea unei mai bune protecții atât donatorilor, cât și primitorilor, în concordanță cu drepturile omului și cu cerințele etice ale statelor membre, asigurând astfel un răspuns mai bun la nevoile în materie de sănătate publică. Cooperarea cu Direcția Europeană pentru Calitatea Medicamentelor și Îngrijirea Sănătății (EDQM) va contribui, de asemenea, la acest obiectiv.

31. Recunoașterea politică a dreptului la un mediu curat, sănătos și durabil ca drept al omului, astfel cum se prevede în Rezoluția 48/13 a Consiliului ONU pentru Drepturile Omului și în Rezoluția A/76/L.75 a Adunării Generale a ONU, este un alt subiect esențial de colaborare, în cadrul căruia cele două organizații pot contribui pe o bază reciprocă la un grad mai ridicat de conștientizare și la eventuale noi evoluții normative. UE salută adoptarea Recomandării Comitetului de Miniștri privind drepturile omului și protecția mediului și va sprijini punerea sa în aplicare, precum și activitatea viitoare a Consiliului Europei în această privință.
32. De asemenea, UE va depune eforturi pentru a asigura stabilitatea instituțională și financiară pe termen lung a Convenției privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa (Convenția de la Berna), la care Uniunea este parte și care subliniază importanța grijii responsabile și durabile pentru natură, ceea ce va aduce beneficii și pentru bunăstarea umanității.
33. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei scoate la iveală cu claritate rolul esențial al unei mass-medii independente și credibile, în special în perioade de conflict, și demonstrează vulnerabilitatea lucrătorilor din mass-media care relatează despre război și din zonele de război. În cooperare cu Consiliul Europei, Uniunea Europeană va continua să abordeze provocările care afectează independența și viabilitatea mass-mediei, care dăunează diversității și care compromit siguranța jurnaliștilor și a altor profesioniști din domeniul mass-mediei și încrederea publicului în informații. UE va consolida comunicarea cu Consiliul Europei pentru a îmbunătăți colaborarea privind libertatea de exprimare, libertatea mass-mediei, siguranța jurnaliștilor și combaterea manipulării informațiilor, a dezinformării atât în mediul online, cât și în cel offline și a acțiunilor strategice în justiție împotriva mobilizării publice, precum și pentru a contribui la o coordonare mai eficientă a inițiativelor internaționale pentru a evita riscul de suprapunere. UE recomandă delegațiilor UE să se aboneze la alertele aferente țării lor pe platforma Consiliului Europei pentru a promova protecția jurnalismului și siguranța jurnaliștilor, precum și participarea semnificativă a societății civile, protecția apărătorilor drepturilor omului și libertatea de asociere și de întrunire pașnică.

34. UE va continua să sprijine activitatea instituțiilor naționale pentru drepturile omului, a apărătorilor drepturilor omului și a organizațiilor independente ale societății civile, inclusiv a organizațiilor conduse de femei și a celor conduse de tineri, și va coopera pentru a asigura participarea efectivă și semnificativă a acestora la procesele Consiliului Europei. Cooperarea cu Consiliul Europei este importantă și din punctul de vedere al mecanismelor UE precum Mecanismul UE pentru apărătorii drepturilor omului.
35. În ceea ce privește drepturile omului și inteligența artificială, Uniunea Europeană va continua să colaboreze cu Consiliul Europei pentru a asigura o abordare responsabilă și centrată pe drepturile omului a dezvoltării, proiectării și aplicării inteligenței artificiale. În cadrul Comitetului pentru inteligența artificială, UE va contribui la elaborarea unui instrument obligatoriu din punct de vedere juridic cu caracter transversal privind inteligența artificială, bazat pe standardele Consiliului Europei privind drepturile omului, democrația și statul de drept și favorabil inovării, depunând totodată eforturi pentru a asigura coerența instrumentului Consiliului Europei cu acquis-ul existent al UE și cu propunerea de lege privind inteligența artificială, ținând seama de evoluțiile din cursul procesului legislativ.
36. În contextul geopolitic actual, situația drepturilor omului în zonele de conflict prelungit va continua, de asemenea, să beneficieze de toată atenția și de sprijinul deplin al Uniunii Europene.

DEMOCRAȚIA

37. UE se străduiește să protejeze și să consolideze democrația la nivel mondial, contribuind la *construirea* unor sisteme *democratice* mai *reziliente*. După cum se menționează în Strategia globală a UE, sprijinirea democrației pe plan extern este în interesul strategic al Uniunii, contribuind la aspectele principale ale politicii externe și de securitate comune a UE (pace și securitate, multilateralism, dezvoltare, migrație).

38. Concluziile Consiliului din 2019 privind democrația și Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația 2020-2024 au luat act de faptul că democrația se află într-un context dificil și în constantă degradare în întreaga lume. UE va coopera cu Consiliul Europei pentru a contracara ingerințele manipulative, inclusiv campaniile de dezinformare, și pentru a aborda provocările existente la adresa democrației prin sprijinirea alfabetizării digitale, a educației civice și a unor procese democratice mai transparente și mai incluzive.
39. UE beneficiază în mod semnificativ de cunoștințele de specialitate ale Comisiei de la Veneția, în special de cunoștințele sale de specialitate privind îmbunătățirea standardelor constituționale și a legislației electorale. UE va urmări să își consolideze cooperarea cu Comisia de la Veneția și cu secretariatul acesteia în ceea ce privește promovarea reformelor electorale, inclusiv a celor bazate pe recomandările misiunilor UE de observare a alegerilor.
40. În domeniul educației, UE și Consiliul Europei își vor continua cooperarea fructuoasă printr-o serie de proiecte emblematice de succes, axate pe necesitatea de a asigura un acces efectiv, egal și incluziv la o educație generală de calitate pentru toți, inclusiv pentru copiii romi². Importanța cooperării este accentuată într-o și mai mare măsură de nevoile copiilor ucraineni care s-au refugiat în țările Uniunii Europene. UE va continua să sprijine Observatorul pentru predarea istoriei în Europa prin intermediul proiectului HISTOLAB, sporind importanța rolului predării istoriei în menținerea democrației în Europa, precum și promovând un sentiment de identitate europeană și de cetățenie europeană.
41. UE și Consiliul Europei vor continua să coopereze pentru dezvoltarea unui Spațiu european al învățământului superior favorabil incluziunii, inovator și interconectat, în special prin promovarea principiilor democratice și a drepturilor omului.

² În concordanță cu Cadrul strategic al Spațiului european al educației și cu Cadrul strategic al UE pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor.

42. În domeniul predării limbilor străine, activitatea comună, cum ar fi cea desfășurată în temeiul actualului acord de cooperare cu Centrul European pentru Limbi Moderne al Consiliului Europei, urmărește să promoveze egalitatea și nediscriminarea prin definirea unei abordări europene comune a învățării limbilor străine. Aceasta vizează, de asemenea, o educație de calitate pentru cursanții migranți – competențele lingvistice foarte dezvoltate devin competențe transversale esențiale pentru a sprijini învățarea, integrarea, capacitatea de inserție profesională și coeziunea socială. Educația multilingvă este importantă pentru sprijinirea democrației și a participării incluzive a tuturor cetățenilor, inclusiv a persoanelor care aparțin minorităților.
43. UE și Consiliul Europei au o cooperare de lungă durată și fructuoasă în domeniul tineretului. Parteneriatul pentru tineret UE-Consiliul Europei promovează politici de tineret participative într-o serie de domenii, inclusiv sprijin pentru educație și furnizarea instrumentelor adecvate pentru tineri în vederea tranziției digitale. În 2023, Parteneriatul pentru tineret va contribui la moștenirea Anului European al Tineretului 2022 și la realizarea obiectivelor acestuia. Un alt exemplu al acestei cooperări este punerea în aplicare a programului european pentru activitățile pentru tineret, care oferă un cadru strategic pentru consolidarea și modelarea dezvoltării activităților pentru tineret. UE va continua să colaboreze cu Consiliul Europei în vederea capacitării tinerilor, recunoscând rolul lor esențial în procesul de elaborare a politicilor. La jumătatea anului 2023, cele două instituții partenere vor lansa dialogul pentru elaborarea noului plan de lucru al Parteneriatului pentru tineret UE-Consiliul Europei pentru perioada 2024-2025. UE va analiza posibilitățile de cooperare cu Consiliul Europei în cadrul Anului European al Competențelor 2023.

44. Sportul poate fi un instrument valoros pentru promovarea drepturilor omului și a bunăstării cetățenilor europeni, în special în urma pandemiei. UE își va continua cooperarea constructivă cu Consiliul Europei cu privire la o serie de subiecte de interes comun în acest domeniu, cum ar fi combaterea discursurilor de incitare la ură în sport și sportul sigur. Uniunea Europeană a colaborat îndeaproape cu Consiliul Europei cu privire la adoptarea Convenției privind manipularea competițiilor sportive (Convenția de la Macolin), sprijină obiectivul și principiile acesteia și afirmă importanța continuării luptei împotriva manipulării competițiilor sportive. UE urmărește, de asemenea, evoluția activității desfășurate în cadrul Convenției privind o abordare integrată în materie de siguranță, securitate și servicii la meciurile de fotbal și la alte evenimente sportive (Convenția de la Saint-Denis).
45. Respectarea drepturilor culturale este un factor esențial pentru realizarea unei dezvoltări durabile. UE va continua să coopereze cu Consiliul Europei în ceea ce privește promovarea accesului la activitățile culturale și artistice și înțelegerea culturii și a dialogului intercultural ca fundament al unei societăți moderne care creează condițiile propice pentru exprimarea, menținerea și dezvoltarea unor identități distincte. Diversitatea culturală este o valoare esențială a democrațiilor și a societăților având ca fundament respectul și coexistența pașnică. UE și Consiliul Europei ar trebui să își continue cooperarea pentru a crea condiții favorabile diversității culturale, creativității și recunoașterii corespunzătoare a drepturilor autorilor și artiștilor, promovând valorificarea bunurilor și a serviciilor culturale.
46. UE va continua să coopereze cu Consiliul Europei în ceea ce privește organizarea Zilelor europene ale patrimoniului, cu scopul de a sensibiliza cetățenii europeni cu privire la patrimoniul lor cultural și natural comun și de a-i încuraja să se implice activ în protejarea acestui patrimoniu pentru generațiile actuale și viitoare. Ar trebui explorată cooperarea în ceea ce privește protecția calității și a diversității peisajului în cadrul politicilor publice, în special în temeiul dispozițiilor Convenției Consiliului Europei privind peisajul referitoare la cooperarea internațională și ținând seama de legislația UE și de inițiativele în curs. Protejarea și salvagardarea patrimoniului cultural și natural, precum și protejarea și promovarea diversității lingvistice și culturale sunt fundamentale pentru prevenirea extremismului violent, combaterea dezinformării și generarea unui dialog pozitiv și a incluziunii.

47. UE și statele sale membre recunosc rolul Acordului parțial extins privind itinerariile culturale al Consiliului Europei în promovarea identității și cetățeniei europene prin cunoașterea și conștientizarea patrimoniului comun al Europei, precum și prin dezvoltarea legăturilor culturale și a dialogului în Europa, precum și cu alte țări și regiuni. UE și statele sale membre vor continua să promoveze potențialul itinerariilor culturale ale Consiliului Europei pentru cooperarea culturală, dezvoltarea teritorială durabilă, coeziunea socială și unitatea europeană.

STATUL DE DREPT

48. Cunoștințele de specialitate și rolul de referință ale Consiliului Europei sunt extrem de importante în contextul pachetului anual privind extinderea al UE și al mecanismului european privind statul de drept, inclusiv pregătirea următoarelor ediții ale raportului anual privind statul de drept, tabloul de bord privind justiția în UE și îmbunătățirea continuă a instrumentelor UE care vizează protejarea statului de drept. Cooperarea cu Comisia de la Veneția, GRECO, CEPEJ și toate celelalte organisme relevante ale Consiliului Europei va rămâne o prioritate de vârf în următorii ani.
49. Angajamentul UE de a promova drepturile omului, democrația și statul de drept se extinde și în cazul țărilor candidate și potențial candidate și al vecinătății UE, zone în care UE își va continua cooperarea cu Consiliul Europei în vederea sprijinirii țărilor în cauză în realizarea reformelor și a formării esențiale, în ceea ce privește justiția, lupta împotriva corupției, promovarea drepturilor omului și rolul unei mass-medii și al unei societăți civile libere și independente și – în ceea ce privește țările candidate și potențial candidate – în vederea monitorizării progreselor realizate în aceste domenii, în conformitate, dacă este cazul sau relevant, cu metodologia consolidată a procesului de aderare.
50. De asemenea, UE își va continua cooperarea strânsă cu GRECO pentru a promova punerea în aplicare a unor standarde care vizează consolidarea luptei împotriva corupției, precum și cu MONEYVAL privind combaterea spălării banilor. UE va continua să colaboreze cu Consiliul Europei pentru a sprijini eforturile vizând consolidarea statului de drept și combaterea corupției în regiunea vizată de extindere și de politica de vecinătate a UE, consolidarea capacităților privind prevenirea și reprimarea corupției și privind combaterea spălării banilor, precum și asigurarea unor răspunsuri judiciare eficiente.

51. În conformitate cu Strategia UE în materie de droguri 2021-2025 și cu Planul de acțiune al UE în materie de droguri 2021-2025, care stabilesc cadrul politic și prioritățile politicii UE în materie de droguri în următorii ani, UE își va continua cooperarea strânsă cu Grupul de cooperare internațională al Consiliului Europei în domeniul drogurilor și al adicțiilor (Grupul Pompidou) pentru a oferi cunoștințe, sprijin și soluții pentru politici în materie de droguri care să fie eficace și bazate pe dovezi, cu respectarea deplină a drepturilor omului.
52. Terorismul și extremismul violent reprezintă amenințări grave la adresa drepturilor omului, a democrației și a statului de drept. UE se angajează să colaboreze îndeaproape cu Consiliul Europei pentru a-și îmbunătăți răspunsul în materie de justiție penală în domenii precum radicalizarea care conduce la terorism și extremism violent, precum și reintegrarea și reabilitarea infractorilor teroriști. Se va acorda o atenție deosebită abuzurilor pe internet comise de extremiști și teroriști, precum și radicalizării în închisori.
53. În domeniul combaterii criminalității informatice, UE va continua să coopereze cu Consiliul Europei în cadrul Convenției de la Budapesta privind criminalitatea informatică și al protocoalelor adiționale la aceasta. UE va promova Convenția de la Budapesta drept cadru pentru cooperarea internațională și consolidarea capacităților.
54. În domeniul traficului ilicit de bunuri culturale, UE va colabora cu Consiliul Europei în ceea ce privește Convenția Consiliului Europei privind infracțiunile asupra bunurilor culturale (Convenția de la Nicosia), ținând seama, de asemenea, de principiile și obligațiile stabilite în Convenția internațională a UNESCO din 1970 privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului ilicit de proprietate culturală. UE va promova convenția și obiectivele acesteia de a preveni și combate traficul ilicit de bunuri culturale și distrugerea acestora, în special în contextul viitorului plan de acțiune al UE privind traficul de bunuri culturale.
55. UE va colabora cu Consiliul Europei în sprijinul inițiativelor ONU și al altor inițiative multilaterale legate de statul de drept.
-